

NIKOLINA R. NIKOLČIĆ¹

Italijanski institut za kulturu, Beograd
OŠ „Sava Jovanović Sirogojno”, Beograd

MILICA S. PANČEVAC²

Univerzitet Singidunum, Beograd

MILKA V. MITROVIĆ³

Mašinska škola „Kosmaj”, Sopot
OŠ „Janko Katić”, Rogača

STRUČNI ČLANAK

UDK: 37.026:81`243

BIBLID: 0353-7129, 30(2025)2, p.151-160

DOI 10.5937/norma30-60878

DIDAKTIZACIJA KULTURNE MATERIJE U NASTAVI STRANOG JEZIKA⁴

Rezime: Predmet ovog rada je didaktizacija kulturne materije (prema terminologiji koju koristi Žan Klod Beako) pomoću autentičnih materijala u nastavi stranog jezika. S obzirom na to da učenje stranog jezika podrazumeva i sticanje interkulturnih kompetencija i da ne postoji komunikativna kompetencija bez adekvatne interkulturne kompetencije, u radu smo istakli važnost obrade kulturnih fenomena u nastavi. Ovdje su prikazana tri primera didaktizacije kulturne materije na dva strana jezika – italijanskom i engleskom – koji se mogu primeniti u nastavi na različitim nivoima kompetencije. U okviru diskurzivne lingvopragmatike (na osnovu teorije koju je formulisao Klaus Altmajer), uz upotrebu autentičnog materijala, obrađeni su kulturni fenomeni iz italijanske i srpske kulture kroz četiri etape: vizualizacija teme, faktografija, personalizacija i lingvistička analiza. Učenici kojima je maternji jezik srpski na časovima stranog jezika usvajaju i proširuju znanja o važnim pojmovima iz ove dve kulture koji su tipični za italijansko govorno područje (mafija, kafa) i za srpsko (češljanka, srpska poezija i Kosovski boj). Sa druge strane, upotreba autentičnog materijala dovodi učenika u neposrednu vezu sa autentičnim jezikom i kulturom. Ovim savremenim pristupom metodici nastave stranog jezika učenici razvijaju želju za istraživanjem, timski duh, svoju znatiželju i motivaciju za učenjem.

KLjučne reči: didaktizacija, kulturna materija, nastava stranog jezika, diskurzivna lingvopragmatika, interkulturne kompetencije, lingvistička analiza

Uvod

Savremena nastava stranih jezika u modernom svetu ima ključnu ulogu u oblikovanju komunikativne kompetencije učenika i omogućava im da uspešno funkcio-

1 nikolina.nikolcic@gmail.com

2 millitza.stojkovic87@gmail.com

3 mm883@protonmail.com

4 Tema rada je prezentovana na III naučno-stručnom skupu „Učenje u savremenoj učionici - *Summa utisaka*” na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Nišu 28. septembra 2024. godine.

nišu u globalizovanom društvu. Integracija kulturnih elemenata u obrazovni proces ne samo da poboljšava razumevanje jezika, već i obogaćuje znanje učenika o kulturi i istoriji naroda čiji jezik uče. Danas se posebna pažnja posvećuje kulturi, istoriji i lingvopragmatici kako bi se stvorio sveobuhvatan i interaktivni pristup učenju jezika koji promoviše poštovanje i razumevanje različitih kulturnih identiteta (Алламуратова, 2024).

U aktuelnom pristupu nastavi stranih jezika sve više se ističe važnost didaktizacije kulturne materije kako bi se učenicima, studentima i polaznicima omogućilo i usvajanje jezičkih struktura, i holistički pristup, i dublje razumevanje kulture ciljnog jezika. Abdulahi-Gilani i autori (2012) smatraju da ovaj pristup povećava interkulturnu svest učenika i podstiče dublje usvajanje jezika ličnim povezivanjem sa autentičnim materijalom. Oni takođe navode da na ovaj način učenici ne samo što uče jezik, već stiču i dublje razumevanje kulture, što je ključno za sveukupni razvoj (Abdollahi-Gilani et al., 2012). Budući da poznavanje isključivo formalnih aspekata stranog jezika nije dovoljno za uspešnu komunikaciju, neophodno je da učenici u isto vreme usvajaju i kulturne obrasce date jezičke zajednice (Krstić, 2013). Uključivanje kulturnih elemenata u nastavni proces podstiče razvoj interkulturene kompetencije, što je jedan od suštinskih ciljeva savremene didaktike jezika. U tom smislu, posebnu pažnju privlači mogućnost korišćenja autentičnih kulturnih fenomena iz izvornog jezika kao načina povezivanja učenika sa lokalnim tradicijama i običajima. Korišćenje takvih materijala pomaže u razvijanju jezičkih kompetencija i veština (Byram, 2021).

U ovom radu razjašnjava se didaktizacija kulturne materije na osnovu četiri kulturna fenomena: češljanka – inicijacija u brak, ženski običaj iz Leskovca, italijanski kulturni fenomeni *Caffè sospeso* i *Mafia*, te *srpska epska poezija* i *Kosovski boj*. Putem primera rad će prikazati kako se kulturna materija može uspešno upotrebiti u nastavi stranog jezika, uz osvrt na četiri didaktičke faze: vizualizaciju, faktografiju, personalizaciju i lingvističku analizu. Cilj ovog rada je da ukaže na važnost kulture u nastavi jezika i pruži konkretan metodološki okvir za rad sa kulturnim sadržajima koji će učenicima olakšati proces učenja jezika, ali i omogućiti da steknu dublje razumevanje kulturnih vrednosti i tradicija. U radu se takođe naglašava važnost kulturne kontekstualizacije, podsticanje razvoja komunikacionih kompetencija i usklađenost obrazovnih praksi s jezičkim politikama. Jezik odražava kulturna dostignuća i identitet nacije, a razumevanje kulturnog konteksta poboljšava sposobnost učenika da shvate nijanse jezika. Integracija kulturnih elemenata u nastavu jezika omogućava učenicima da razviju veštine za efikasnu interakciju u različitim okruženjima, dok usklađivanje jezičkih politika i obrazovnih praksi obezbeđuje poštovanje i promociju različitih kulturnih identiteta (Ikeguchi, 2022). U daljem tekstu opisujemo teorijski okvir i navodimo primere kulturnoloških fenomena iz Italije i Srbije.

TEORIJSKI OKVIR

Lingvopragmatika, kao grana lingvistike, proučava jezik u kontekstu komunikacije i interakcije. Novija lingvopragmatička saznanja imaju fokus na razumevanju

uticaja konteksta, situacije i društvenih normi na jezičku upotrebu. Jedna od veoma važnih pomoćnih alatki koja služi kao smernica za samoprocenu i dokumentovanje jezičkih znanja i iskustava je Zajednički evropski referentni okvir za jezike (CEFR)⁵. Savet Evrope za kulturnu saradnju, kao vodeća organizacija za ljudska prava na kontinentu, osmislio je ovaj okvir kako bi bilo osigurano kvalitetno višjezično obrazovanje za sve građane sveta. Ažurirana verzija publikacije CEFR-a za jezike iz aprila 2020. godine ima cilj da ovaj okvir učini pristupačnijim i korisnijim za jezičke znalce. CEFR je postao globalni standard za procenu i opisivanje jezičkih kompetencija koji pruža okvir za razumevanje učenja i podučavanje jezika (Little, 2007).

Jedan od osnovnih principa CEFR-a je naglasak na pristupu usmerenom ka učeniku. Fokus CEFR-a je na razvijanju komunikativnih kompetencija, podsticanju autonomnog učenja i prilagođavanju individualnim potrebama uz isticanje didaktičkog pristupa u obrazovanju. Pored toga, deskriptori jezičkih nivoa kompetencije u CEFR-u, od A1 do C2 nivoa, pružaju osnov(u) za planiranje nastave i ocenjivanje, što se može efikasno integrisati u didaktičku praksu. Nastavnik planira, organizuje i izvodi nastavu i bez poštovanja didaktičkih principa ne može da izvede uspešnu nastavu.

CEFR ima potencijal za preterano pojednostavljivanje i pristupanje učenju jezika na redukcionistički način, iako deluje da svi jezički nivoi i deskriptori služe kao dragoceni putokazi u procesu usvajanja stranog jezika (CEFRCV, 2020). Didaktika naglašava važnost holističkih, fleksibilnih i adaptivnih strategija podučavanja uz uvažavanje individualnih razlika među učenicima, različitih stilova učenja, kao i sociokulturnih faktora koji su bitni za oblikovanje upotrebe jezika. Primena CEFR-a na globalnom nivou može biti izazov u smislu jezičke i kulturne raznolikosti, jer u tom slučaju didaktika treba da se prilagodi osetljivim lokalnim kontekstima i potrebama svakog učenika.

Primena CEFR-a u glotodidaktici predstavlja inovaciju u jezičkom obrazovanju. Mogu se izvršiti dodatna istraživanja, rešiti potencijalna ograničenja i razviti efikasne metode za učenje i poučavanje stranog jezika koje bi bile od ključnog značaja za razvoj obrazovanja na globalnom nivou. Ovaj spoj predstavlja moćan alat za unapređenje nastave stranih jezika. Integracija ovog okvira omogućava nastavnicima da efikasnije planiraju i realizuju nastavu, prilagode je potrebama učenika i postave jasne ciljeve učenja. Implikacije za nastavnike proizilaze iz činjenice da CEFR pruža jasne smernice i alate za efektivnu i kvalitetnu nastavu. Kroz ovu integraciju nastavnici mogu obezbediti da učenici postignu visoke standarde jezičke kompetencije i budu pripremljeni za uspešnu komunikaciju u globalnom okruženju. Kada nastavnik stranog jezika smatra da je kontekst, uključujući udžbenike, tradiciju i konkretnu situaciju učenja, jednako važan kao i interakcija u učionici, veća je verovatnoća da će se postići opšti ciljevi nastave i učenja (Alamri, 2018). Kontekst treba da bude suštinski deo lekcije jer je izvor interakcije, aktivnosti, zadataka, procena i znanja (Abdollahi-Guilani et al., 2012).

5 Common European framework of reference for languages (CEFR). <https://www.coe.int/en/web/common-european-framework-reference-languages>

Profesor Univerziteta Nova Sorbona u Parizu, Žan-Klod Beako, angažovan je 2004. godine od strane Odeljenja za jezičke politike sa ciljem da izradi predlog referentnog okvira za kulturne kompetencije u nastavi stranih jezika. Njegov predlog sadrži prikaz deskriptora IKK prema nivoima jezičke kompetencije. Beako je sačinio četvorostepeno tumačenje kulturne materije i to:

1. kulturni sadržaj kao refleksija pojedinačnih manje-više raštrkanih pejzažnih elemenata;
2. informativni, analitički i statistički tekstovi, kao i svaka druga vrsta narativa koji omogućuje međusobno povezivanje činjeničnih saznanja (u vezi sa stvarima, pojavama i procesima u realnosti);
3. povezivanje celine s pojedinačnim, pa i akcidentalnim događajima, na uzročno-posledičan ili hronološki način;
4. intertekstualno tumačenje elemenata stvarnosti (aluzije, igre rečima i druge verbalne kreativnosti) (Durbaba, 2016, str. 303).

Durbaba (2016) ističe da ovakva didaktizacija kulturnog sadržaja može biti podsticajna za nastavu stranog jezika zasnovanu na analizi diskurzivne prakse i interpretaciji kulturnih obrazaca, što je korak dalje u odnosu na faktografiju (usvajanje informacija) ili pragmatički pristup kulturnim sadržajima.

Još jedna značajna politika globalnog obrazovanja osmišljena od strane Saveta Evrope jeste višjezično i interkulturno obrazovanje čiji je cilj usvajanje jezičkih i interkulturnih veština i rad na ličnom razvoju kako bi pojedinci koji uče strani jezik u potpunosti ostvarili svoj potencijal, a što podrazumeva prihvatanje i poštovanje različitih jezika i kultura u višjezičnom i multikulturnom društvu (Beako et al., 2016, str. 15). Diskurzivna lingvopragmatika je deo lingvistike usredsređen na jezičku analizu u smislu njene upotrebe u realnim situacijama u komunikaciji, kako je definiše nemački lingvista Klaus Altmajer. On smatra da je od suštinskog značaja saopštavanje putem nekog ispoljavanja kulture, tj. kakvi kulturni oblici postoje u okviru jedne kulture. Pojam kulture kao mreža tekstualnih i diskurzivnih značenja može se naći u didaktizaciji Klause Altmajera (Altmayer, 2007), koji se i inače eksplicitno poziva na Gerca. Prema Altmajeru, mi tumačimo svet, tj. stvarnost koju delimo, i u njoj se orijentišemo na osnovu obrazaca usvojenih tokom procesa socijalizacije, koji nam se stoga, po pravilu, čine poznatim i apsolutno razumljivim. U nastavku rada predstavljeni su primeri iz prakse obrade italijanskih i srpskih kulturnih fenomena kao što su *Caffè sospeso* i *Mafia* (na italijanskom jeziku), *češljanka*, *srpska epska poezija* i *Kosovski boj* (na engleskom jeziku).

Primeri obrade italijanskih kulturnih fenomena

Prvi primer iz prakse predstavlja tema *Caffè sospeso*. Primer didaktizacije ovog fenomena predviđena je za A2 nivo znanja italijanskog jezika. S obzirom na to da učenici na A2 nivou uglavnom nisu upoznati sa ovim tradicionalnim običajem, prvi kon-

takt i prvu fazu (vizualizacija) čini jedan kratak video koji bi učenike podstakao na promišljanje o tome šta ova kulturna materija predstavlja. Nakon tog uvodnog dela sledi druga faza (faktografija) sa jednim informativnim tekstom⁶ u kome se detaljno opisuje šta je to *Caffè sospeso*. Ova tradicija rođena u Napulju podrazumeva da u kafiću platite dve kafe a popijete samo jednu. Drugu šoljicu kafe ostavljate nekome ko nema da plati i time poklanjate kafu potpunom strancu. U trećoj fazi (personalizacija) takođe se obrađuje jedan tekst⁷ o napuljskom piscu Lučano de Krešencu i njegovoj knjizi pod nazivom "Caffè sospeso". U tom tekstu Lučano, kao rođeni Napolitanac, nudi primer ličnog iskustva i doživljava ovog običaja i na taj način ga približava učenicima. Poslednji zadatak, lingvističko vežbanje, nudi pojašnjenje reči *sospeso* i zadatak u kom se proširuje značenje glagola *sospendere* i pridev *sospeso* kroz spajanje rečenice sa odgovarajućim značenjem.

Drugi primer iz prakse predstavlja italijansku kulturnu materiju *Mafia*. Ovaj fenomen je vrlo popularan među učenicima i, za razliku od prethodnog, vrlo je poznat. Cilj obrade ovog fenomena je da se učenici zainteresuju za temu, saznaju deo italijanske istorije i upoznaju sa time šta tačno ovakve organizacije podrazumevaju (čime se bave; koje su najpoznatije i slično). Obrada započinje gledanjem filma *La mafia uccide solo d'estate*, koji na šaljiv način, kroz priču o jednom dečaku, pripoveda i o bitnim mafijaškim događajima na Siciliji. U drugoj fazi obrađuje se informativni tekst⁸ o tome koje sve mafije postoje u Italiji, gde su rasprostranjene i čime se bave. Nakon toga, u trećoj fazi, učenici se dele u pet grupa i svaka grupa dobija po jedan film sa temom mafije, koji treba da pogleda i prezentuje na času (prepriča radnju, istakne dobre i loše strane, izvuče pouku filma). U poslednjem delu, učenici treba da spoje lekseme koje su vezane za pojedine zločine sa odgovarajućom rečenicom u kojoj se svaki od njih opisuje. U ovom delu učenici rade na bogaćenju vokabulara.

Sav materijal korišćen za didaktizaciju kulturnih fenomena je autentičan. U primerima obrade italijanskih fenomena mogli smo da vidimo primer dva potpuno različita kulturna fenomena. Sa jedne strane *Caffè sospeso* predstavlja pozitivan fenomen i gest solidarnosti, dok je sa druge strane *Mafia* deo italijanske tradicije koji predstavlja suprotno. Ono što didaktizacija kulturnih fenomena omogućava je prikaz bilo koje pojave kroz različite prizme. Nastavnik dobija slobodu da izabere fenomen i prikaže ga učenicima na svoj način, a učenici imaju priliku da se susretnu sa originalnim materijalima i dalje istažuju. Pritom je svakako bitno da nastavnik dobro poznaje učenike i ponudi im ono što bi im bilo interesantno, inspirativno i u skladu sa njihovim jezičkim sposobnostima.

6 Caffè sospeso - esserci con un piccolo gesto. <https://www.youtube.com/watch?v=pCuZzC1eadQ>

7 Il caffè sospeso: da Napoli al mondo/ Caffè sospeso. <https://www.lavazza.it/it/i-segreti-del-caffe/la-tradizione-del-caffe-sospeso> e [https://www.treccani.it/vocabolario/caffe-sospeso_\(Neologismi\)/](https://www.treccani.it/vocabolario/caffe-sospeso_(Neologismi))

8 Le mafie in Italia e nel mondo. <https://www.studiarapido.it/le-mafie-in-italia-e-nel-mondo/>

Primeri obrade srpskih kulturnih fenomena - češljanka, ženski običaj u Leskovcu

Češljanka je tradicionalni ženski običaj koji potiče iz južne Srbije i predstavlja značajan deo kulturnog nasleđa leskovačkog kraja. Primena ovog fenomena u nastavi stranog jezika može doprineti razvoju jezičkih kompetencija i poboljšanju interkulturalnog razumevanja kod učenika/ studenata⁹. Didaktički pristup obrade češljanke u nastavi engleskog jezika na nivou B1/B2 podrazumeva korišćenje autentičnih materijala i zadataka koji promovišu aktivno učenje i razvijanje jezičkih veština. Vizualizacija, kao prva faza didaktizacije, odnosi se na upotrebu vizuelnih i audiovizuelnih materijala na početku časa kako bi se učenicima ili studentima približila suština običaja *češljanka*¹⁰. Uvodni deo časa počinje prikazivanjem fotografija koje ilustruju ovaj običaj, uz prateći video snimak koji prikazuje izvođenje rituala uz tradicionalne pesme koje pevaju gošće manifestacije. Tokom ove faze, učenici uče o osnovnim elementima običaja, kao što su simboličko lomljenje pogače iznad glave neveste, merenje neveste na kantar, ritual sa ogledalom i podizanjem deteta, tzv. nakončeta. Nastavnici pojašnjavaju prikazane fotografije i video zapise o ovom običaju čime se olakšava kasnije razumevanje teksta i aktivnosti. Za vreme druge faze didaktizacije (faktografije) učenici analiziraju tekstove o poreklu *češljanke*, pri čemu se usmeravaju na ključne elemente običaja, poput simboličke pogače, kantara i rituala sa ogledalom. U ovoj fazi važno je obezbediti izvore sa interneta, odnosno postaviti vezu ka sajtovima sa tekstovima koje učenici analiziraju. Pripremom kvizova poput *Quizlet*, *Kahoot*, *Quizizz*, nastavnik procenjuje nivo razumevanja ovih činjenica.

Personalizacija, kao treća faza didaktizacije, podrazumeva podsticanje učenika da povežu fenomen *češljanke* sa ličnim iskustvima, tradicijom i fenomenima kultura kojima pripadaju. Kroz zadatke kao što su pisanje eseja ili izrada prezentacija o porodičnim običajima, učenici imaju priliku da istraže i argumentuju svoje shvatanje ovog kulturnog fenomena. Ovaj pristup omogućava dublje usvajanje jezika. Studenti, odnosno učenici, preispituju poznavanje tradicije jačajući emocionalnu povezanost sa temom i tako postaju aktivni učesnici u procesu učenja. Personalizacija pruža učenicima bolje razumevanje različitih kultura, što im pomaže da razvijaju veštine međukulturne komunikacije i sposobnost da kritički analiziraju kulturne fenomene.

Četvrta faza didaktizacije je lingvistička analiza u kojoj nastavnik koristi autentični tekst pesme koju devojke pevaju tokom obreda¹¹. Učenici analiziraju pesmu sa ciljem da prepoznaju jezičke strukture i fraze koje oslikavaju ovaj običaj, istražuju stil i utvrđuju da li je on emotivan, poetičan ili patetičan. Autentična pesma „Praštavaj majko, praštavaj”, koju karakteriše arhaični jezik i emotivni ton, pruža studentima priliku da suštinski shvate kulturni okvir u kojem je običaj nastao, dok analizom razvijaju

9 *Češljanka – devojačko veče*: Autentični običaj iz leskovačkog kraja. Dnevnik Juga. <https://dnevnikjuga.rs/cesljanka-devojacko-vece-autenticni-obicaj-iz-leskovackog-kraja-2/>

10 *Češljanka – devojačko veče*. https://www.youtube.com/watch?v=sB5izK_NQUE

11 *Češljanka – specifičan običaj leskovačkog kraja*. SE Serbian News. <https://seserbianews.rs/cesljanka-specifican-obicaj-leskovackog-kraja/>

veštine prepoznavanja jezičkih obrazaca i primene gramatičkih struktura. Ovaj zadatak nije samo lingvistički izazov, već i prilika da se studenti angažuju u interkulturnoj refleksiji, što je od suštinskog značaja za dublje razumevanje jezika i kulture.

Obrada kulturnog fenomena – srpska epska poezija i Kosovski boj

Primer didaktizacije ovog fenomena predviđena je za C1 nivo znanja engleskog jezika za učenike koji već dobro vladaju ovim jezikom. Za obradu ovog fenomena potrebno je više časova.

Srpska epska poezija i Kosovski boj u neraskidivoj su vezi i zato su u prvoj fazi didaktizacije (vizualizaciji), predstavljeni na način koji učenicima ili studentima pomaže da bolje shvate temu časa. Na početku časa potrebno je prikazati podelu epske poezije po ciklusima i ukazati na pesme o Kosovskom boju. Pored toga, može se pustiti video snimak epske pesme uz pratnju muzičkog instrumenta (gusle) kako bi se ukazalo na značaj prenošenja ovakvih pesama usmenim putem. Nakon toga može se pokazati nekoliko slika sa kratkim opisima koje simbolično prikazuju Kosovski boj, kao i slike poznatih ličnosti koje su učestvovalе u boju – kao što su knez Lazar, Miloš Obilić, Kosovka devojka kao centralna ličnost iz istoimene pesme – a zatim se može ukazati i na ulogu Vuka Stefanovića Karadžića kao sakupljača naših epskih pesama. Nakon slikovitog prikaza, usledio bi prikaz statističkih podataka o popularnosti i rasprostranjenosti epske poezije u Srbiji i regionu kao i podaci o žrtvama u Kosovskom boju. Svi podaci treba da budu potkrepljeni izvorima i proverenim referencama.

U drugoj fazi didaktizacije prikazuju se činjenice vezane za datu tematiku (faktografija). Kako bi učenici/ studenti aktivno učestvovali u radu, potrebno je da (u paru ili grupi) ponuđenim rečima popune praznine u kraćim tekstovima informativnog karaktera o epskoj poeziji i Kosovskom boju. Neophodno je da tekstovi imaju naznačene izvore i internet adrese stranica sa kojih su preuzeti. U ovom delu korisno je da se učenici/ studenti susretnu sa različitim tekstovima u kojima mogu naći razne podatke na ovu temu, na primer istorijske, te da dobiju dodatni zadatak poput izdvajanja i navođenja bitnih istorijskih činjenica vezanih za bitku i njen uticaj na srpsku kulturu i tradiciju. Video zapis sa istorijskim činjenicama o Kosovskoj bici je još jedan koristan izvor za ovu vrstu zadatka gde učenici/ studenti mogu mnogo toga da saznaju i o tome da razgovaraju sa nastavnikom i vršnjacima. Korisno je i rešavanje kviza na datu temu, kako bi učenici/ studenti što bolje usvojili znanje.

U trećoj fazi didaktizacije, koja se tiče personalizacije, učenici/ studenti u grupi ili u paru dobijaju istraživački zadatak da navedu utiske i stavove izabranih pojedinaца o našoj epskoj poeziji, da objasne zašto oni predstavljaju ličnosti od autoriteta na svetskoj kulturnoj sceni i razloge za njihovo oduševljenje srpskom epskom poezijom i Kosovskom bitkom.

U četvrtoj fazi didaktizacije vrši se lingvistička analiza i daje se nekoliko zadataka. Učenici/ studenti dobijaju kraće tekstove o tome šta srpska epska poezija podrazumeva i od čega se sastoji. Zatim, treba da pročitaju pesmu o Kosovskom boju na

engleskom jeziku za koju treba odrediti u kom je stihu napisana, po kom sistemu versifikacije (ovo je naročito pogodno za studente filološkog usmerenja). Nastavnik može da napiše zadatak tipa *multiple choice* (npr. a – osmerac, b – deseterac, c – dvanaesterac), ili da podeli učenicima/ studentima opise tipova versifikacije kako bi odredili koji od njih predstavlja deseterac, itd. U narednom zadatku očekuje se da analiziraju leksiku, pronađu specifični vokabular koji se koristi u pesmi o Kosovskom boju (npr. arhaične reči, imena junaka i sl.) i analiziraju pronađene reči i njihova značenja. Sledeći zadatak bi mogao biti morfološka analiza (određivanje gramatičkih kategorija, padeža, brojeva, glagolskih vremena) i na kraju analiza poetskih figura (metafore, epiteti, hiperbole) i njihovih funkcija u epskoj poeziji.

ZAKLJUČAK

Cilj ovog rada je ilustrovanje načina kojima je moguće sprovesti didaktizaciju kulturnih fenomena u nastavi stranih jezika i isticanje značaja usvajanja kulturnih obrazaca. Rad ukazuje na potrebu da se u nastavi stranog jezika postepeno razvija interkulturalna kompetencija kod učenika sa ciljem da razume, poštuje i upoređuje razlike u kulturama.

Kada je reč o didaktizaciji kulturne materije u nastavi stranog jezika, smatramo da ona značajno obogaćuje nastavu. Pored toga, podstiče se korišćenje različitih medija i time se razvija multimodalna i multimedijaska pismenost. Autentičnost materijala je takođe od ključne važnosti za savremeni pristup nastavi stranih jezika. Kod učenika se razvija timski duh, motivacija, želja za istraživanjem, a samim tim i želja za saznanjem i učenjem.

Ovakav pristup učenju, ne samo da obogaćuje proces učenja, već celokupnu nastavu čini zanimljivijom od uobičajene tradicionalne nastave čitanja i jednostavnog analiziranja tekstova. Raznovrsnim zadacima i aktivnostima, često i istraživačkog karaktera, kod učenika se razvija motivacija i želja za istraživanjem i saznanjem, što ih vodi u jedan drugačiji proces učenja od klasičnog/ uobičajenog i otvara put ka boljem i dugoročnijem usvajanju gradiva.

LITERATURA

- Abdollahi-Guilani, M., Tavakoli, M., & Amirian, Z. (2012). Culture-integrated teaching for the enhancement of EFL learner tolerance. *Asian Social Science*, 8(6), 115-123. <https://doi.org/10.5539/ass.v8n6p115>
- Alamri, W. A. (2018). Communicative language teaching: Possible alternative approaches to CLT and teaching contexts. *English Language Teaching*, 11(10), 132-138. <https://doi.org/10.5539/elt.v11n10p132>
- Altmayer, C. (2007). Von der Landeskunde zur Kulturwissenschaft – Innovation oder Modetrend? *Germanistische Mitteilungen: Zeitschrift des Belgischen Germanisten- und Deutschlehrerverbands*, 65, 7-21.

- Beako, B., et al. (2016). *Guide for the development and implementation of curricula for plurilingual and intercultural education*. Strasbourg: Council of Europe.
- Byram, M. (2021). *Teaching and assessing intercultural communicative competence: Re-visited, 2nd edition*. Bristol; Blue Ridge Summit: Multilingual Matters.
- CEFRVCV (2020). Common European framework of reference for languages: learning, teaching, assessment. Companion volume. Strasbourg: Council of Europe Publishing. <https://rm.coe.int/common-european-framework-of-reference-for-languages-learning-teaching/16809ea0d4>
- Durbaba, O. (2016). *Kultura i nastava stranih jezika. Uvod u interkulturnu primenjenu lingvistiku*. Beograd: Filološki fakultet Univerziteta u Beogradu.
- Ikeguchi, C. B. (2022). Integrating culture in language teaching. *The IAFOR International Conference on Education in Hawaii 2022: Official Conference Proceedings*. Tsukuba Gakuin University, Japan.
- Krstić, K. (2013). Kultura u nastavi španskog jezika. U *Zbornik radova sa Treće međunarodne konferencije Instituta za strane jezike (ICIFL3) i Treće međunarodne konferencije o interkulturnoj komunikaciji* (str. 563-571). Podgorica: Institut za strane jezike.
- Little, D. (2007). The Common European Framework of Reference for Languages: Perspectives on the Making of Supranational Language Education Policy. *The Modern Language Journal*, 91(4), 645-655.
- Алламуратова, Н. (2024). Инновационные методы преподавания иностранных языков. *Topical Issues of Teaching Foreign Languages*, 1(1), 184-186. <https://doi.org/10.47689/topical-tiltfl-vol1-iss1-2024-pp184-186>

Izvori sa interneta

- Češljanka – devojčko veče, autentični običaj iz leskovačkog kraja. Dnevnik Juga. <https://dnevnikjuga.rs/cesljanka-devojacko-vece-autenticni-obicaj-iz-leskovackog-kraja-2/>
- Češljanka – devojčko veče. Leskovac. https://www.youtube.com/watch?v=sB5izK_NQUE
- Češljanka – specifičan običaj leskovačkog kraja. *Se Serbian News*. Preuzeto sa: <https://seserbianews.rs/cesljanka-specifican-obicaj-leskovackog-kraja/>
- Caffè - sospeso esserci con un piccolo gesto. <https://www.youtube.com/watch?v=pCuZzC1eadQ>
- Il caffè sospeso: da Napoli al mondo. <https://www.lavazza.it/it/i-segreti-del-caffe/la-tradizione-del-caffe-sospeso>
- Il caffè sospeso: da Napoli al mondo/ Caffè sospeso. <https://www.lavazza.it/it/i-segreti-del-caffe/la-tradizione-del-caffe-sospeso> e [https://www.treccani.it/vocabolario/caffe-sospeso_\(Neologismi\)/](https://www.treccani.it/vocabolario/caffe-sospeso_(Neologismi)/)

Le mafie in Italia e nel mondo. <https://www.studiarapido.it/le-mafie-in-italia-e-nel-mondo/>

DIDACTIZATION OF CULTURAL CONTENT IN FOREIGN LANGUAGE INSTRUCTION

Summary: The focus of this paper is the didacticization of cultural content (as defined by Jean-Claude Beacco) using authentic materials in foreign language instruction. Since learning a foreign language implies the acquisition of intercultural competencies, and as communicative competence is incomplete without appropriate intercultural competence, this paper promotes the significance of incorporating cultural phenomena in language teaching. Three instances of didactic approaches to cultural content in two foreign languages—Italian and English—are presented, suitable for implementation in classes at various levels of proficiency. Within the framework of discursive linguo-pragmatics (based on Claus Altmayer's theory), and utilizing authentic materials, cultural phenomena from Italian and Serbian cultures were addressed through four stages: topic visualization, factual documentation, personalization, and linguistic analysis. In their foreign language classes, Serbian-speaking students expand their understanding of key concepts typical of the Italian-speaking world (such as mafia and coffee) and Serbian culture (including "Česhljanka," Serbian poetry, and The Battle of Kosovo). The application of authentic materials facilitates direct exposure to the authentic language and culture for students. This contemporary approach to foreign language teaching methodology fosters students' research interests, team spirit, curiosity, and motivation for learning.

Keywords: didactization, cultural content, foreign language instruction, discursive linguistic pragmatics, intercultural competences, linguistic analysis